

Växtförädling för behov inom Eko

Eva Johansson

Professor, SLU, Alnarp
Programchef, SLU Grogrund

Abstract

SLU Grogrund – Centrum för växtförädling av livsmedelsgrödor, inrättades på SLU från 1 januari 2018 och är ett virtuellt centrum lokaliserat till LTV-fakulteten på SLU i Alnarp med verksamhet för hela Sverige och i samverkan med växtförädlings- och livsmedelsindustri. Under våren 2018 avhölls sju workshops med olika inriktning för att där vi brainstormade med fokus på olika typ av grödor, och vilka frågor som var viktiga för Sverige, att vi jobbade med inom SLU Grogrund. Utifrån vad som framkom på dessa workshopar, startades totalt 6 projekt under hösten 2018 med en relativt bred spridning på ämnesområden, men med det gemensamt att de fokuserar på växtförädling för en framgångsrik framtida produktion av livsmedel i Sverige. Ytterligare ett antal projekt är under uppstart och start våren 2019.

Inbjudan till workshops våren 2018 gick ut relativt brett och intressenter och näring från den ekologiska växtförädlingen och livsmedelsproduktionen bjöds in. Detta resulterade dock inte i att vi hade några deltagare från denna del av kedjan. Därmed har än så länge inga projekt startats med avsikt att växtförädla inom SLU Grogrund. Och detta innebär att det finns ett behov av samling inom området, med inskick av projektförslag till SLU Grogrund även för ekologisk växtförädling så att vi kan få till stånd verksamhet inom detta område.

Den svenska växtförädlingen specifikt för ekologisk odling är idag relativt liten och splittrad mellan småföretag, intresseorganisationer och enskilda personer med stort intresse för frågan. Inom min forskargrupp i Alnarp, växtens produktkvalitet, finns en av de personer i Sverige i dag med ett stort engagemang och intresse i växtmaterial för den ekologiska produktionen. Denna person, Hans Larsson, är dock pensionär sedan många år och jobbar deltid på ganska begränsad omfattning. Inom ett antal mindre forskningsprojekt har vi därför screenat ett ganska stort sortmaterial på stråsädessidan för egenskaper lämpade för ekologisk odling. Sådana egenskaper inbegriper tålighet mot olika sjukdomar och ogräskonkurrens samt en hyfsad avkastning. Viktiga egenskaper är dock också kvalitetsegenskaper, där bla innehåll av mineraler och nutritionella komponenter är en viktig del. Ekologisk spannmål kan aldrig konkurrera med konventionellt odlat spannmål när det kommer till avkastning i ton men däremot när det kommer till nutritionell avkastning per ytenhet. För närvarande sammanställs resultat från ett försök finansierat av Ekhaga stiftelsen, som troligtvis är det försök på ekologiskt odlat spannmål som är ett av de försöken i världen som innehåller mest komplett data gällande ekologiskt odlat spannmål och kvalitet. Vidare finns ett stort sortmaterial utsått på flera platser i Sverige med möjlighet att provta och analysera under sommaren 2019.

Sammanfattningsvis, skulle det behövas en långsiktig enad aktion för Svensk ekologisk växtförädling och ett projekt inom SLU Grogrund.